

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

«الْعَالِمُ بِزَمَانِهِ لَا تَهْجُمُ عَلَيْهِ اللَّوَائِسُ»

الكافي، جلد ۱، صفحه ۲۶

امام خامنه‌ای مدظله العالی:

درس خواندن و تهذیب اخلاق و هوشیاری سیاسی همراه با تلاش‌های انقلابی، وظائفی هستند که دختران و پسران این نسل باید آنها را هرگز فراموش نکنند. ۱۳۹۸/۹/۲۴

عنوان:

نمره بیست نصرالله در مدیریت تحولات

شناسنامه مطلب	
کد مطلب	b-۲۱۹
رده	بصیرتی/تحلیل/تحلیل‌ها/حوادث و وقایع
برچسب	تحلیل، نصرالله، مقاومت، لبنان
توضیحات	

پایگاه تزکیه‌ای، علمی، بصیرتی و مهارتی **نُمو**

nomov.ir

سخنان روز جمعه آیت‌الله مجاهد، سیدحسن نصرالله که به مناسبت سالگرد پیروزی درخشان لبنان در جنگ ۳۳ روزه بر رژیم صهیونیستی ایراد شد، مثل همیشه پرنکته بود. او در تحلیل تحولات لبنان به موضوع مهمی اشاره کرد که خود یک پیروزی بزرگ سیاسی برای لبنان به حساب می‌آید.

از مهر ماه سال گذشته، یک جریان سیاسی با کارگردانی آمریکایی‌ها در لبنان راه افتاد و تا امروز ادامه دارد. این جریان سیاسی «انحلال ساختارهای حقوقی و سیاسی لبنان» را دنبال می‌کرد. آمریکایی‌ها با به میدان آوردن عده قلیلی که عدد آنان هیچ‌گاه از حدود ۱۵ هزار نفر فراتر نرفت اما به علت توسل به شرارت و درگیری، «بسیار» دیده می‌شدند، تلاش کردند تا در این کشور «خلأ سیاسی» پدید آورند و پس از آن و با تحمیل دوره‌ای از بی‌ثباتی و ترور، وضع جدیدی که در آن مقاومت لبنان مضمحل شده و یا به حاشیه رفته باشد، به وجود آورند. مهم‌ترین نکته این تحول خلاص کردن رژیم اسرائیل از یک «هماورد قدرتمند» بود که نتوانسته بودند آن را در درگیری‌های مختلف از پای درآورند.

نقشه آمریکا این بود که با شیوه «انقلاب‌های رنگی»، حریف پیروز و قدرتمند را مرعوب نموده و تغییرات بنیادی را به او تحمیل نماید. حرکت‌های اعتراضی لبنان در مهرماه سال قبل که با پوسته اعتراض به چندبرابر شدن قیمت‌های اینترنت و هزینه‌های شبکه‌های اجتماعی پدید آمد - و از قضا دولت متحد آمریکا و عربستان یعنی دولت سعدالدین حریری این گرانی را به طور خودسرانه پدید آورد - انحلال حاکمیت را مدنظر داشت. پس از آن بود که به نام اعتراض به چندبرابر شدن قیمت‌ها که زندگی اکثر لبنانی‌ها را تحت تأثیر قرار می‌داد، میدان‌های پایتخت و مراکز استان‌های لبنان به تصرف معترضین درآمد و چیزی نگذشت که سعد حریری - عامل این گرانی‌ها - استعفا داد و به صفوف معترضین پیوست!

استعفای حریری از نظر آمریکایی‌ها می‌توانست به عنوان «اولین پیروزی» در فروپاشی ساختار قدرت در لبنان جا زده شود و سبب گسترش دامنه اعتراضات و پدیدار شدن خشونت بیشتر در خیابان‌های لبنان شود. آنان گمان می‌کردند با استعفای حریری و فشار جمعیت میادین، مقاومت لبنان از ساختارهای رسمی و حمایت از این ساختارها کنار می‌کشد چرا که مقاومت از نظر حیاتی چندان وابستگی هم به این ساختارها نداشت. حزب‌الله در همین دو دهه اخیر دوره‌هایی را سپری کرده بود که رئیس‌جمهور - میشل سلیمان - و نخست‌وزیر - فؤاد سینیوره - و اکثریت پارلمان تا حد زیادی در مقابل آن قرار داشتند، اما حزب‌الله چندان دچار آسیب نشد و حتی توانست گردنه‌های سختی را به سلامت پشت سر بگذارد. آمریکا و عوامل آن گمان می‌کردند با استعفای حریری و فشار جمعیت میادین به پارلمان و ریاست‌جمهوری، حزب‌الله با ساختار سیاسی وداع می‌کند و یا در مقابل فشار بر این ساختارها بی‌تفاوت می‌شود. اما آنچه اتفاق افتاد خلاف تصور آمریکا و عوامل آن بود.

حزب‌الله اگرچه اصرار داشت که حریری کار خود را به عنوان نخست‌وزیر ادامه دهد اما با استعفای او در هفتم آبان سال قبل، بحث انتخاب نخست‌وزیر جدید را دنبال کرد و در نهایت ۵۱ روز پس از آن توانست توافق داخلی لبنان را برای نخست‌وزیر «حسان دیاب» به دست آورد و او از روز ۲۸ آذر سال قبل سکان کابینه را به دست گرفت و حدود ۸ ماه در این سمت باقی ماند. با انتخاب دیاب عملاً فشارها برای انحلال پارلمان و واداشتن رئیس‌جمهور به کناره‌گیری متوقف و شرایط تا حدود زیادی آرام شد.

آمریکایی‌ها وقتی با شکست مواجه گردیدند و حتی نتوانستند کاندیدای خود «نواف سلام» را به قدرت برسانند - در حالی که اصولاً دنبال انحلال همه ساختار حقوقی لبنان بودند و نه جایگزین فردی به جای سعدالدین حریری - به اعمال فشارهای سنگین اقتصادی روی آوردند، کمک‌های اقتصادی - وام‌های طولانی‌مدت - که حیات اقتصاد لبنان به نحو بیمارگونه‌ای به آن وابسته بود را قطع کردند. عربستان، امارات و بقیه کشورهای عربی حوزه جنوبی خلیج فارس هم کمک به لبنان را متوقف کردند و این در حالی بود که از مدت‌ها قبل اقتصاد داخلی لبنان به سبب سوء عملکرد عناصر وابسته به غرب از جمله رئیس‌کل بانک مرکزی لبنان در «وضعیت هشدار» قرار گرفته بود. سیاست‌های اعمال فشار آمریکا به لبنان باعث سقوط شدید ارزش لیر لبنان گردید تا جایی که واحد برابری لیر در مقابل دلار که تا تابستان سال قبل ۷۵۰ بود، به ۱۲ هزار لیر رسید. به گونه‌ای که کارشناسان اقتصادی از آن به «سقوط آزاد لیر» و «فروپاشی قطعی اقتصاد لبنان» تعبیر کردند. با این حال دولت حسان دیاب توانست با سیاست‌های کنترلی، ارزش واحد لیر در برابر دلار را به ۶۰۰۰ برساند و روند کاهش ارزش لیر را متوقف گرداند. بنابراین آمریکا در این مرحله به جایی نرسید و نهادهای حقوقی لبنان در برابر فشار مقاومت کردند که در این میان مقاومت میشل عون رئیس‌جمهور مسیحی لبنان بیش از همه قابل تقدیر بود. عون در برابر همه این فشارها ایستاد و به افشاگری علیه غرب هم دست زد.

حادثه انفجار بیروت غربی که آشکارا با اهمال‌کاری و بی‌توجهی همین طیف در فاصله سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۰ پدید آمد، فرصت دوباره‌ای را در داخل لبنان تداعی کرد و طیف ۱۶ مارس به رهبری سعد حریری را بر آن داشت تا بار دیگر شانس خود را در انحلال ساختار حقوقی لبنان بیازماید. در حادثه سه‌شنبه ۱۶ مرداد غرب بیروت، دولت‌های «تمام سلام» - ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۴ - و سعد حریری - ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۸ - مسئولیت داشته‌اند و در کوتاهی آنان هیچ تردیدی نیست. اما آنان به گمان اینکه می‌توانند از این ماجرا به مثابه ماجرای ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ استفاده کرده و کار مقاومت را تمام کنند، به میدان آمدند. اما از این نکته غافل بودند که نسبت دادن انفجار بیروت به مقاومت در نهایت دشواری است. در این صحنه، حزب‌الله لبنان مثل همیشه درایت به خرج داد و از واکنش به آنچه به او نسبت می‌دادند، پرهیز کرد. حزب‌الله به خوبی می‌دانست که متن مردم لبنان، بیروت غربی و عوامل دخیل در مدیریت آن در طول این ده‌ها سال را می‌شناسند و از این رو سیدحسن نصرالله در اولین نطق تلویزیونی که سه روز پس از حادثه ایراد کرد، بر لزوم تعقیب

جدی عواملی که در به وجود آمدن آن نقش داشته‌اند، تأکید کرد و در این راه، صلاحیت «ارتش» را برای رسیدگی به آن کامل دانست.

تحولات بیروت آن‌گونه که مثلث حریری، جعجع و جنبلاط می‌خواستند پیش نرفت. آنان گمان می‌کردند دامنه اعتراضات و اتهام‌پراکنی علیه مقاومت گسترده می‌شود، اما پس از گذشت ۲۴ ساعت اوضاع به سمت آرامش پیش رفت. میشل عون رئیس‌جمهور بر لزوم ادامه کار ساختارهای داخلی تأکید نمود و گمانه‌زنی مخالفان در مورد استعفای خود را باطل کرد. توطئه جریان ۱۴ مارس برای انحلال پارلمان هم به جایی نرسید و روند استعفای نمایندگان متوقف گردید. از آن طرف دولت حسان دیاب که به دلیل پذیرفته نشدن طرح برگزاری انتخابات زودهنگام پارلمانی از سوی ائتلاف حزب‌الله، امل و جریان ملی آزاد، استعفا داده بود، کار خود را در مقام «نخست‌وزیر موقت» ادامه داد. غربی‌ها که وضع داخلی را این‌گونه دیدند از میانه راه «تغییرات بنیادی» بازگشتند. «امانوئل ماکرون» رئیس‌جمهور فرانسه که یک روز پس از حادثه به بیروت آمد و مانند تیول‌دار لبنان برای مسئولین این کشور خط و نشان کشید، به زودی دریافت که شرایط برای تغییر در لبنان فراهم نیست. از این رو یکی از مطبوعات غربی نوشت لحن ماکرون بعد از بازگشت از بیروت تغییر کرد. او حتی پا را از این فراتر نهاد و کنفرانس پاریس را با ادعای جمع‌آوری کمک برای بازسازی بیروت برپا کرد و در آن گفت وعده ۲۰ میلیارد کمک از سوی دولت‌های مختلف دریافت کرده است. وزیر دفاع فرانسه در سفری که پس از بازگشت ماکرون به بیروت داشت، ایده تشکیل دولت جدید براساس الگوی مشترک عون-نصرالله را مناسب دانست و در واقع به الگوی تشکیل «دولت مستقل» با «دولت بحران» که اولی از سوی حریری و دومی از سوی جنبلاط مطرح شدند -و هر دو یک معنا داشتند و آن تشکیل دولتی خارج از چارچوب جاری لبنان بود-، پاسخ منفی داد و از این رو تیم حریری و... دریافتند که نمی‌توانند روی فضای بین‌المللی حساب کنند. حریری که حدود ۱۰ ماه پیش استعفا داده بود، اعلام کرد تحت شرایطی حاضر به تشکیل دولت است اما عون و حزب‌الله اعلام کردند هیچ شرطی را از حریری نمی‌پذیرند و او می‌تواند در چارچوب نظام سیاسی و پذیرش قواعد آن کاندیدا شود.

آنچه در این صحنه اتفاق افتاد تلاش یکپارچه مقاومت و مدافعان لبنانی آن بر حفظ ساختارهای موجود و در واقع مقابله با توطئه فروپاشی لبنان بود. حزب‌الله می‌دانست که اگر در اولین گام مخالفین، تسلیم خواسته آنان شود، باید سنگر به سنگر عقب بنشینند و این لبنان را وارد یک «دالان تاریک» و درگیری‌های داخلی نافرجام می‌کرد. حزب‌الله در گام اول محکم ایستاد و مخالفان داخلی و خارجی آن ناگزیر به عقب‌نشینی شدند. هر چند توطئه هنوز کاملاً خنثی نشده است، اما آنچه اینک در فضای سیاسی جریان دارد محوریت جریانی مقاومت است. مقاومت اجازه مداخلات خارجی را نداد و نگذاشت پرونده انفجار غرب بیروت، بین‌المللی شود. چرا که خود بین‌المللی شدن پرونده هم به

معنای انحلال ساختارهای قانونی و در واقع بی‌پناه شدن مردم لبنان بود. لبنان طی هفته‌های آینده روزهای حساسی را خواهد گذراند چرا که اعلام نتایج اولیه بررسی‌های «کمیته تحقیق ارتش» در روز سی‌ام آذر ماه که به احتمال زیاد پای مسئولیت چهره‌های شاخص دولت‌های سلام و حریری را به میان می‌کشد، برای غرب و احزاب وابسته به آن در لبنان غیرقابل تحمل خواهد بود. لبنان به مدیریت هوشمندانه رسیدگی به پرونده حساس غرب بیروت، نیاز دارد و رهبران باتجربه لبنان نشان داده‌اند از هوشمندی بسیار بالایی برخوردارند.

یادداشتی از: آقای سعد الله زارعی

<http://kayhan.ir/fa/news/۱۹۶۱۲۸>